

Dosarul nr. 2rac-371/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Ciocana (jud. V. Burduh)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

2 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ostalagro”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Agro-Mondial” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ostalagro” cu privire la încasarea sumei

împotriva deciziei din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ostalagro” și menținută hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 6 septembrie 2017, SRL „Agro-Mondial” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Ostalagro” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat că în perioada anilor 2009 - 2017, pe parcursul aproximativ a opt ani, SRL „Agro-Mondial” și angajații săi, au fost și sunt subiectul unei campanii de hărțuire prin toate organele de stat din partea asociatului său minoritar SRL „Ostalagro”.

A precizat că în perioada menționată, SRL „Ostalagro” a depus nenumărate plângeri, inclusiv penale, a solicitat organelor de stat efectuarea controalelor, a intentat mai multe procese judiciare neîntemeiate.

A comunicat că din anul 2009 și până în prezent, SRL „Agro-Mondial” a contestat aproape fiecare hotărâre a adunării generale a asociaților.

Așadar, SRL „Agro-Mondial” a fost nevoită să ceară prin judecată restituirea cheltuielilor de judecată în douăsprezece dosare din dosarele civile pierdute în instanță de pârât, proces de judecată care s-a încheiat cu încasarea compensației pentru cheltuielile de asistență juridică suportate în douăsprezece cauze civile.

A mai notat că în cadrul a șapte procese de judecată a avut câștig de cauză (în 6 procese - câștig de cauză integral, în 1 proces - câștig de cauză parțial).

A evidențiat că SRL „Agro-Mondial” a beneficiat de asistență juridică din partea Cabinetului Avocatului „Mihail Potoroacă” în temeiul contractului de asistență juridică nr. 2 din 1 aprilie 2011, cu acordul suplimentar din 1 septembrie 2013 și a suportat cheltuieli de asistență juridică în valoare totală de 85680 de lei în procesele de judecată.

În acest context, a accentuat că cheltuielile de asistență juridică suportate pentru fiecare proces în prima instanță și în instanța de recurs au fost achitate în realitate, ceea ce se atestă prin facturile și bonurile de plată.

A precizat că în unele bonuri de plată nu figurează suma totală a onorariului, dar figurează o sumă cu 7 % mai mică, ce se explică prin faptul că SRL „Agro-Mondial” era obligată în baza art. 90 Cod fiscal să rețină la sursa de plată 7 % din onorariu cu titlu de impozit pe venit al persoanelor fizice.

Prin informația nr. 3, CA „Mihail Potoroacă” i-a fost comunicat despre faptul reținerii a 7 % din onorariu și transferarea acestor rețineri la bugetul de stat, iar după modificarea legislației, CA „Mihail Potoroacă” i-a fost achitat întreg onorariul convenit fără reținerea a 7%.

Așadar, CA „Mihail Potoroacă” i-a fost achitată suma onorariului convenit pentru o ședință de judecată - 1360 de lei și în cazul ședințelor de durată mai mare de 3 ore – 2720 de lei.

A reiterat că pentru fiecare din procesele în cauză au fost eliberate facturi și bonuri de plată, suma totală a onorariului constituind 85680 de lei.

Astfel, cheltuielile de asistență juridică suportate au fost necesare, avocatul fiind implicat cu activitățile și timpul său în acordarea asistenței juridice în toate cele trei faze ale fiecărui proces în prima instanță, instanța de apel și instanța de recurs, dar și în procedura de revizuire sau de executare.

Activitățile desfășurate de avocat și timpul de lucru al acestuia pentru fiecare din cele șapte procese sunt reflectate în rapoartele de activitate aprobate de SRL „Agro-Mondial”.

Printre activitățile avocatului a fost și asistența juridică la întocmirea actelor procesuale - cereri, referințe, apeluri, recursuri etc., precum și reprezentarea sa la ședințele judiciare.

A relatat că prin acordul suplimentar din 1 septembrie 2013, SRL „Agro-Mondial” și CA „Mihail Potoroacă” au convenit ca prima să achite pentru o ședință judiciară sau pentru o ședință cu organele de conducere ale SRL „Agro-Mondial” ori pentru o ședință în cauze în care participă și alt avocat, cu condiția ca fiecare ședință să nu dureze mai mult de 3 ore, un onorariu – tarif fix egal cu 1360 de lei.

Pentru o ședință cu durata mai mare de 3 ore a fost practicat un tarif fix dublu, adică încă un tarif de 1360 de lei, convenit pentru o ședință, indiferent de numărul de ore lucrate peste numărul de 3 ore, în temeiul art. 4.8 pct. 1 din Regulamentul CA „Mihail Potoroacă”.

Mărimea onorariului – tarif fix de 1360 de lei pentru o ședință a fost stabilită ținându-se cont de criteriile stabilirii onorariilor de avocat prescrise în Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 8 aprilie 2011 și Recomandarea privind cuantumul

onorariilor avocaților a Consiliului Uniunii Avocaților, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2013.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 94 CPC, art. 1398 Cod civil, art. 6, Protocolul 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Ostalagro” a sumei de 85680 de lei cu titlu de compensație pentru cheltuielile de judecată (cheltuieli de asistență juridică) suportate în șapte cauze civile și anume:

- dosar 2-785/2014 SRL „Ostalagro”, SRL „Avinon-Com” vs SRL „Agro-Mondial”, SRL „Alepa-Bas” privind declararea nulității hotărârilor adunării generale ale asociațiilor SRL „Alepa-Bas” din 8 octombrie 2013 și SRL „Agro-Mondial” din 9 octombrie 2013;
- dosar 2e-2735/14 SRL „Ostalagro”, SRL „Avinon-Com” vs SRL „Agro-Mondial”, SRL „Alepa-Bas”, intervenienți Oleg Baban, Mihail Baciuc, SRL „Mavel-Mond” privind declararea nulității hotărârilor adunării generale ale asociațiilor SRL „Alepa-Bas” și SRL „Agro-Mondial” din 29 aprilie 2014 și 4 noiembrie 2014;
- dosar 2e-143/2014 SRL „Ostalagro” vs SRL „Agro-Mondial” privind anularea actului juridic – avizul nr. 116 din 23 septembrie 2013;
- dosar 2-2e-2/14 SRL „Ostalagro” vs SRL „Agro-Mondial”, intervenienți SRL „Avinon-Com”, SRL „Alepa-Bas”, Oleg Baban, Mihail Baciuc privind declararea nulității hotărârilor adunării generale a SRL „Agro-Mondial” din 25 mai 2010, 29 martie 2012, 21 septembrie 2012, 24 octombrie 2012 și încasarea devedentelor pentru anul 2011 – 295160 de lei și pentru anul 2012 – 322654 de lei și a dobânzii de întârziere;
- dosar 2c-444/2014 SRL „Ostalagro” vs SRL „Agro-Mondial” privind repunerea în termen, revendicarea din posesie a imobilelor 4 și 9, încasarea dobânzii de întârziere și a venitului ratat;
- dosar 2e-576/2013 SRL „Ostalagro” vs SRL „Agro-Mondial” privind obligarea de a prezenta informații privind activitatea societății, copiile facturilor fiscale pentru consumuri și cheltuieli în valoare de 62226, 3 mln de lei pentru anul 2012 și altele;
- dosar 2-1899/14 SRL „Ostalagro” vs SRL „Agro-Mondial”, executor judecătoresc Vitalie Bajag privind recunoașterea eliberării documentului executoriu înainte de termen, anularea încheierii executorului judecătoresc din 5 mai 2014 privind intentarea procedurii de executare, dispunerea restituirii documentului executor.

Totodată, SRL „Agro-Mondial” a solicitat și încasarea taxei de stat în mărime de 2570,40 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză.

Prin cererea suplimentară de chemare în judecată, SRL „Agro-Mondial” a solicitat încasarea de la SRL „Ostalagro” a sumei de 85680 de lei cu titlu de compensație pentru cheltuielile de judecată (cheltuieli de asistență juridică) suportate în șapte cauze civile și a sumei de 9500 de lei cu titlu de compensație pentru cheltuielile de judecată (cheltuieli de asistență juridică) suportate într-o cauză civilă (dosar 2c-476/16, 2ac-154/17, 2rac-393/17 SRL „Ostalagro” vs

SRL „Agro-Mondial” privind declararea nulității hotărârilor adunării generale ale asociațiilor SRL „Agro-Mondial” din 20 septembrie 2016), precum și a taxei de stat în mărime de 2855,20 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză în sumă de 9720 de lei.

A precizat că în luna decembrie anul 2017, s-a încheiat încă un proces civil la acțiunea SRL „Ostalagro” privind declararea nulității hotărârilor adunărilor generale ale asociațiilor SRL „Agro-Mondial”.

Astfel, și în acest proces, SRL „Agro-Mondial” a beneficiat de asistență juridică din partea CA „Mihail Potoroacă”, în temeiul contactului de asistență juridică, suportând cheltuieli de asistență juridică în valoare totală de 9500 de lei.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la SRL „Ostalagro” în beneficiul SRL „Agro-Mondial” suma de 95180 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în opt cauze civile judecate irevocabil cu participarea părților, suma de 9720 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă și suma de 2855,20 de lei achitată cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 107755,20 de lei.

Au fost încasate la bugetul public din contul SRL „Ostalagro” cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată în sumă de 37,25 de lei.

Prin decizia din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Ostalagro” și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au constatat temeinicia cererii privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de SRL „Agro-Mondial” în cadrul a opt procese de judecată în sumă de 95180 de lei, or, SRL „Agro-Mondial” a demonstrat fără echivoc cuantumul remunerației achitate avocatului, acestea fiind reale, rezonabile și necesare.

Totodată, cu referire la prevederile art. 63 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, instanțele au respins alegațiile SRL „Ostalagro” precum că nu este temei de a încasa suma de 95180 de lei, existând o eventuală posibilitate de a încasa numai suma de 31740 de lei.

Or, mărimea cheltuielilor de asistență juridică încasate în cuantum de 95180 de lei este în corespundere cu jurisprudența CEDO (cauza Boicenco vs Moldova, cauza Amihalachioaie vs Moldova).

La fel, instanțele de judecată au conchis că suportul probator al cauzei atestă că de la data emiterii deciziilor/încheierilor irevocabile în cele opt cauze civile în care SRL „Agro-Mondial” a avut câștig de cauză nu a expirat termenul de 3 ani prevăzut de art. 267 CPC.

La 17 iulie 2019, SRL „Ostalagro” a declarat recurs împotriva deciziei din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere parțială a pretențiilor în sumă de 63440 de lei ca fiind tardive și neîntemeiate cu admiterea parțială a pretențiilor în sumă de 31740 de lei și corespunzător taxa de stat proporțional pretențiilor admise, precum și încasarea din contul intimatului a taxei de stat suportate în instanța de apel în mărime de 2141,55 de lei și în instanța de recurs în mărime de 1616,35 de lei.

În motivarea recursului a invocat că instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A considerat eronată și abuzivă poziția instanței de apel potrivit căreia termenul de 3 ani prevăzut de art. 267 Cod civil, apare din momentul în care hotărârile judecătorești în cele opt cauze pronunțate au devenit irevocabile.

A relevat că obiect al litigiului constituie încasarea sumei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată și anume, cheltuieli de asistență juridică, care se solicită a fi încasate nu în baza hotărârilor irevocabile, ci în baza bonurilor de plată și a facturilor eliberate de către avocat.

Prin urmare, nu poate apărea dreptul de a solicita compensarea cheltuielilor de judecată în termen de 3 ani din momentul când devine irevocabilă hotărârea, or, în cazul dat se încalcă principiul disponibilității în drepturi pentru cei ce solicită încasarea cheltuielilor de judecată concomitent cu examinarea acțiunii.

A precizat că raportului litigios este aplicabil art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, care este o normă specială, iar cerințele intimatului contravin acestei norme, deoarece se constată că ultimul nu a solicitat instanțelor judecătorești încasarea cheltuielilor de asistență juridică concomitent cu soluționarea cauzei în fond.

A mai notat că lipsește temei de a încasa din suma de 95180 de lei suma de 63440 de lei, astfel existând o eventuală posibilitate de a încasa doar suma de 31740 de lei, care de asemenea este neîntemeiată, or, normele materiale prevăd imperativ modalitatea de încasare concomitent cu examinarea cauzei.

Astfel, cheltuielile de judecată suportate de intimat în sumă de 63440 de lei contravine normelor materiale, procesual civile, Recomandărilor Curții Supreme de Justiție, Recomandărilor Uniunii Avocaților, nu este reală, necesară și rezonabilă.

Totodată, cu referire la prevederile art. 271 Cod civil, a invocat omiterea termenului de prescripție pentru înaintarea pretențiilor cu privire la cheltuielile suportate până la 4 septembrie 2017.

În acest context, SRL „Ostalagro” a făcut referire la fiecare cauză pentru care au fost solicitate cheltuielile de asistență juridică, accentuând care sume le consideră rezonabile și care le apreciază ca fiind tardive și nerezonabile.

La 12 septembrie 2019, SRL „Agro-Mondial” a depus referință la recursul declarat de SRL „Ostalagro”, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 18 mai 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 98 vol. III), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 iulie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Ostalagro”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Ostalagro”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Ostalagro” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ostalagro” împotriva deciziei din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari